

БЕЗПЕКОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ярослав Галаджун, доцент, **Зіновій Яремко,** професор, завідувач кафедри
кафедра безпеки життєдіяльності
Львівський національний університет імені Івана Франка

Безпечне освітнє середовище характеризується багатьма аспектами, в гарантуванні яких важливу роль відведено вчителю. Тому формування його безпекових компетентностей є актуальним завданням у підготовці педагогічних кадрів, зокрема вчителів хімії.

Російське вторгнення в Україну у 2022 році поставило перед фахівцями усіх рівнів освіти завдання здобути додаткові знання, вміння і навички для того, щоб мати змогу, попри нові виклики, підтримувати належне безпечне освітнє середовище. Нині всі ми не тільки в побуті, а й на своїх робочих місцях маємо на практиці проявити свою здатність до адаптації та дій у новій ситуації.

Одним з програмних результатів навчання для студентів ОПП “Середня освіта (Хімія)” є “здатність створювати безпечне, рівноправне і справедливе освітнє середовище...”. З метою його ефективнішого досягнення було суттєво оновлено навчальну програму дисципліни “Безпека життєдіяльності”, в якій розширено розгляд питань організації цивільного захисту в Україні. Зокрема, значну увагу приділено: підготовці до надзвичайних ситуацій та війни; радіаційному, хімічному та біологічному захисту населення та територій; укриттю населення (зокрема учасників навчального процесу) в захисних спорудах і плануванню та організації евакуаційних заходів; захисту від мін та вибухонебезпечних предметів (ВНП); першій психологочній допомозі; основам домедичної допомоги.

Детальніше зупинимось на темі захисту від мін та ВНП. Внаслідок російського вторгнення Україна стала найзабрудненішою мінами та ВНП країною. Станом на березень цього року залишається потенційно небезпечною майже 30 % від загальної площі держави. Досить часто від ВНП страждають діти. Досвід країн з мінною проблематикою вказує на те, що один рік бойових дій потребує десяти років розмінування. Тому протягом тривалого часу ці ділянки залишатимуться небезпечними. Відповідно до стандарту протимінної діяльності важливо інтегрувати навчання ризикам, пов’язаним з ВНП (Explosive Ordnance Risk Education), у шкільну освітню програму. Інформація та засоби її подання повинні відповідати різним віковим групам. EORE не обов’язково має бути окремим предметом, його можна організувати як позакласну діяльність або інтегрувати в інші предмети. Вчителі хімії (маючи розуміння принципів дії ВНП) могли б взяти активну участь у такому навчанні. Для цього рекомендовано пройти відповідний курс від Асоціації саперів України “Навчання з попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів” на платформі Prometheus [1].

1. Безкоштовний онлайн курс “Навчання з попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів”. https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:UDA+PRE101+2022_T2/about